

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie świętokrzyskim w 2023 r.

26.09.2024 r.

599,3 mln zł

łącznie deficyt budżetowy
jednostek samorządu
terytorialnego

Wyższy poziom wydatków niż dochodów w budżetach jednostek samorządu terytorialnego w województwie świętokrzyskim skutkowało zbiorczo deficytem budżetowym. O deficycie zdecydował ujemny wynik budżetów gmin oraz miasta Kielce.

W 2023 r. łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST) województwa świętokrzyskiego, tj. gmin, powiatów, miasta na prawach powiatu (Kielce) oraz województwa wyniosły 11031,8 mln zł i w porównaniu z 2022 r. zwiększyły się o 5,2%. Wydatki wyniosły 11631,1 mln zł i w porównaniu z 2022 r. wzrosły o 8,8%. Rok budżetowy JST zamknęły deficytem w wysokości 599,3 mln zł (w 2022 r. deficyt wyniósł 206,4 mln zł).

W 2023 r. zarówno łączne dochody jednostek samorządu terytorialnego, jak i wydatki były wyższe niż w roku poprzednim

Tablica 1. Dochody, wydatki i wynik budżetów JST w 2023 r.

Wyszczególnienie	Dochody	Wydatki	Wynik
W mln zł			
Ogółem	11031,8	11631,1	-599,3
Gminy ^a	6451,4	6959,5	-508,1
m. Kielce	1679,5	1858,5	-178,9
Powiaty	1878,8	1849,5	29,3
Województwo	1022,1	963,7	58,4
Rok poprzedni = 100			
Ogółem	105,2	108,8	.
Gminy ^a	98,5	102,6	.
m. Kielce	106,3	111,0	.
Powiaty	116,4	113,0	.
Województwo	138,5	161,5	.

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Spośród 101 gmin województwa świętokrzyskiego (bez miasta na prawach powiatu) 9 gmin uzyskało nadwyżkę budżetową. Pozostałe 92 gminy zamknęły rok budżetowy deficytem. Wśród nich 59,8% stanowiły gminy, w których relacja deficytu do dochodów nie przekroczyła 10,0%. W przypadku powiatów 7 uzyskało nadwyżkę budżetową, a 6 wykazało deficyt.

Tablica 2. Zadłużenie JST w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Wyszczególnienie	Ogółem w mln zł	Na 1 mieszkańca w zł	W % dochodów ogółem	2022=100
Ogółem	3167,4	2711	28,7	110,2
Gminy ^a	1730,8	1755	26,8	115,8
m. Kielce	1192,2	6540	71,0	113,4
Powiaty	224,4	228	11,9	92,8
Województwo	20,0	17	2,0	23,0

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

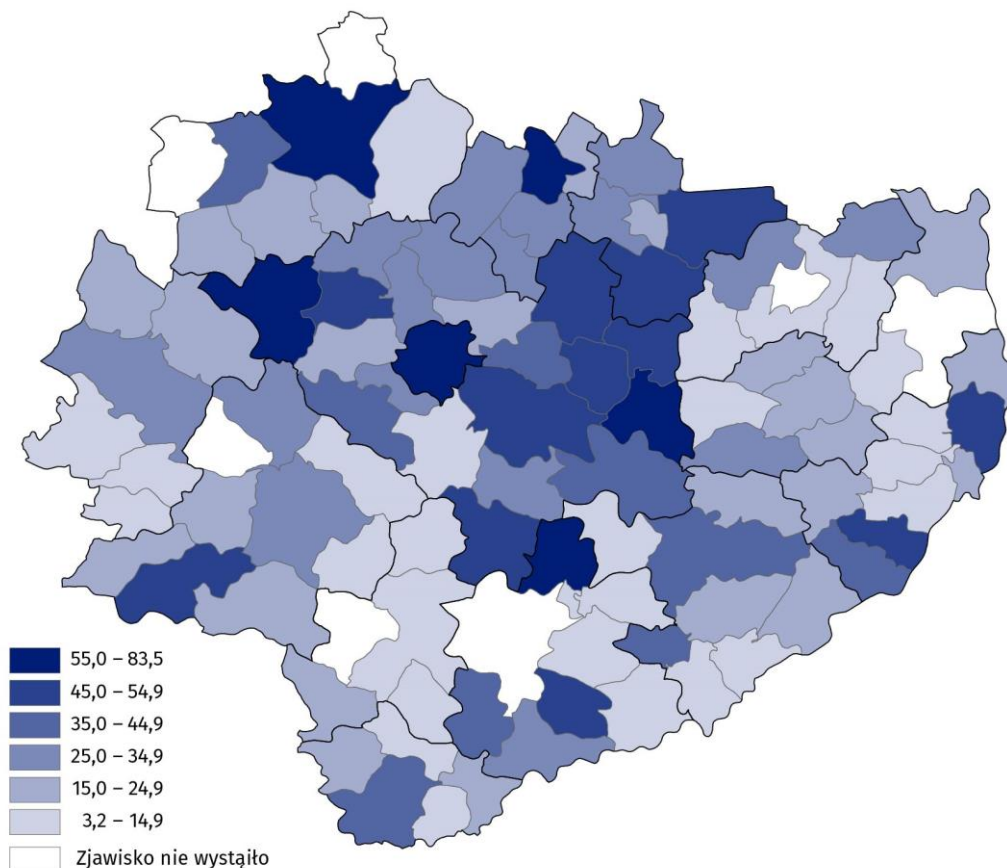
W 2023 r. zobowiązania ogółem (papiery wartościowe, kredyty i pożyczki, przyjęte depozyty, wymagalne zobowiązania) JST województwa świętokrzyskiego wyniosły 3167,4 mln zł i w porównaniu z 2022 r. wzrosły o 10,2%. Zadłużenie miasta Kielce wzrosło o 13,4%, a kwota zobowiązań stanowiła 71,0% dochodów ogółem.

Wskaźnik zadłużenia (relacja zobowiązań do dochodów ogółem) w 2023 r. dla wszystkich JST wyniósł 28,7% i wzrósł o 1,3 p.proc. w stosunku do 2022 r. Wzrost odnotowano w mieście Kielce (o 4,4 p.proc.) oraz gminach o (4,0 p.proc.), a spadek w województwie (o 9,8 p.proc.) oraz powiatach (o 3,0 p.proc.).

W 2023 r. na 101 gmin województwa świętokrzyskiego zadłużone były 94 gminy. Zadłużeniem powyżej 10% dochodów charakteryzowało się 88,3% wszystkich zadłużonych gmin.

W 2023 r. zobowiązania ogółem JST województwa świętokrzyskiego wyniosły, 3167,4 mln zł i w porównaniu z 2022 r. wzrosły o 10,2%

Mapa 1. Zadłużenie gmin i miasta na prawach powiatu jako % dochodów ogółem w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Dochody jednostek samorządu terytorialnego

W 2023 r. największy udział w strukturze dochodów ogółem JST uzyskały gminy (58,5%), ale ich udział zmniejszył się o 4,0 p.proc. w stosunku do roku poprzedniego. Zwiększyły się natomiast udziały dochodów województwa (o 2,3 p.proc.) oraz powiatów (o 1,6 p.proc.) i wyniosły odpowiednio – 9,3% i 17,0%. Udział dochodów miasta Kielce wyniósł 15,2% (o 0,1 p.proc. więcej niż w 2022 r.).

Głównym źródłem dochodów JST były dochody własne, które stanowiły 39,0% dochodów ogółem i wyniosły 4297,3 mln zł. W porównaniu z 2022 r. dochody własne wzrosły o 2,3%.

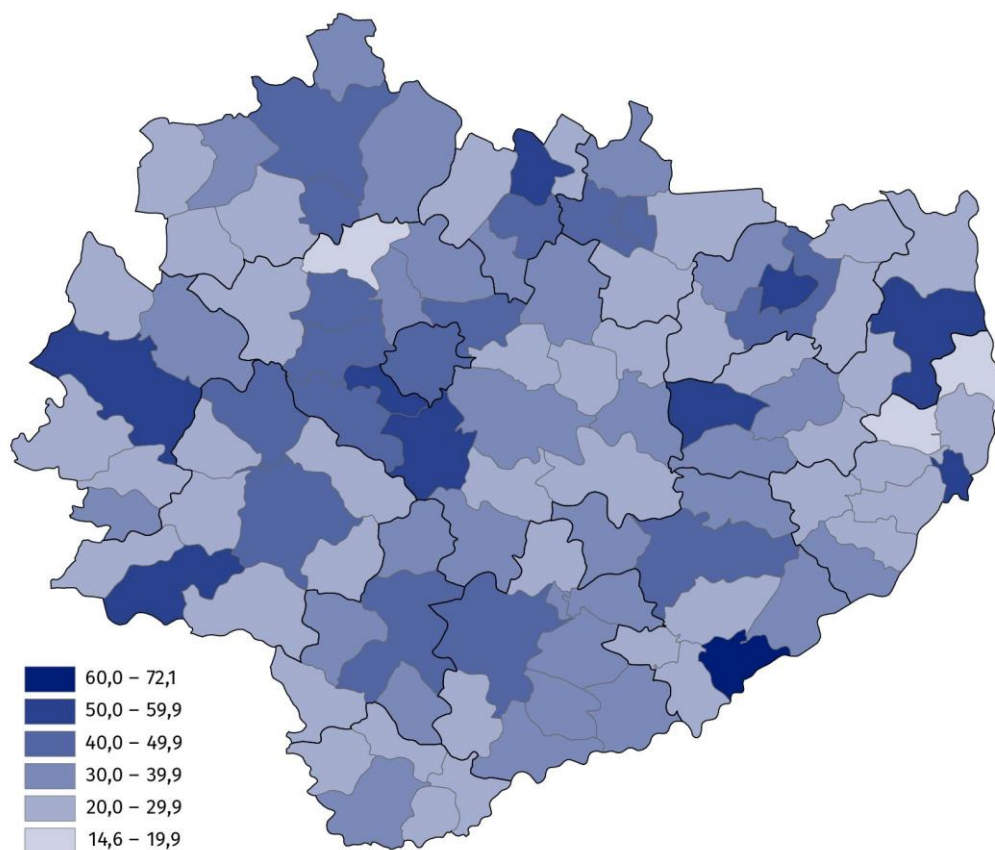
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem w poszczególnych gminach województwa świętokrzyskiego był zróżnicowany i wahał się od 14,6% w Zawichoście do 72,1% w Połańcu.

W strukturze dochodów własnych JST województwa świętokrzyskiego największy udział miały wpływy z podatków: dochodowego od osób fizycznych (27,3%), od nieruchomości (16,8%), od osób prawnych (8,2%) oraz dochody z majątku (4,6%).

W 2023 r. z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych do budżetów JST województwa świętokrzyskiego wpłynęło 1172,0 mln zł (o 30,0% mniej niż w 2022 r.). Wyższe niż przed rokiem były natomiast wpływy z: podatku od nieruchomości, podatku dochodowego od osób prawnych oraz wpływy z majątku. Z tytułu podatku od nieruchomości do budżetów gmin i budżetu miasta Kielce (katalog dochodów własnych samorządów powiatowych oraz województwa nie zawiera wpływów z podatku od nieruchomości) wpłynęło 723,0 mln zł, tj. o 8,5% więcej niż rok wcześniej. Z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych wpłynęło do budżetów JST 353,1 mln zł (o 47,2% więcej). Dochody z majątku wyniosły 196,1 mln zł (o 22,2% więcej).

Głównym źródłem dochodów JST były dochody własne, które stanowiły 39,0% dochodów ogółem

Mapa 2. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem budżetów gmin i miasta na prawach powiatu w 2023 r.

Tablica 3. Dochody JST w 2023 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy ^a	m. Kielce	Powiaty	Woje- wództwo
	w mln zł				
Dochody ogółem	11031,8	6451,4	1679,5	1878,8	1022,1
Dochody własne	4297,3	2525,9	812,0	560,7	398,8
w tym:					
podatek od nieruchomości	723,0	577,8	145,2	.	.
podatek dochodowy od osób fizycznych	1172,0	676,4	277,8	180,5	37,3
podatek dochodowy od osób prawnych	353,1	71,7	38,7	15,0	227,8
dochody z majątku	196,1	103,7	76,5	8,6	7,3
Dotacje ogółem	3086,5	1991,4	364,3	485,9	244,9
Subwencja ogólna	3648,0	1934,1	503,3	832,2	378,4

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Jednostkom samorządu terytorialnego przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa w kwocie 3648,0 mln zł, tj. o 30,0% więcej niż w 2022 r. oraz dotacje w kwocie 3086,5 mln zł, tj. o 11,2% mniej niż 2022 r. W efekcie udział dotacji w strukturze dochodów ogółem zmniejszył się z 33,2% do 28,0%, natomiast udział subwencji zwiększył się z 26,8% do 33,1%.

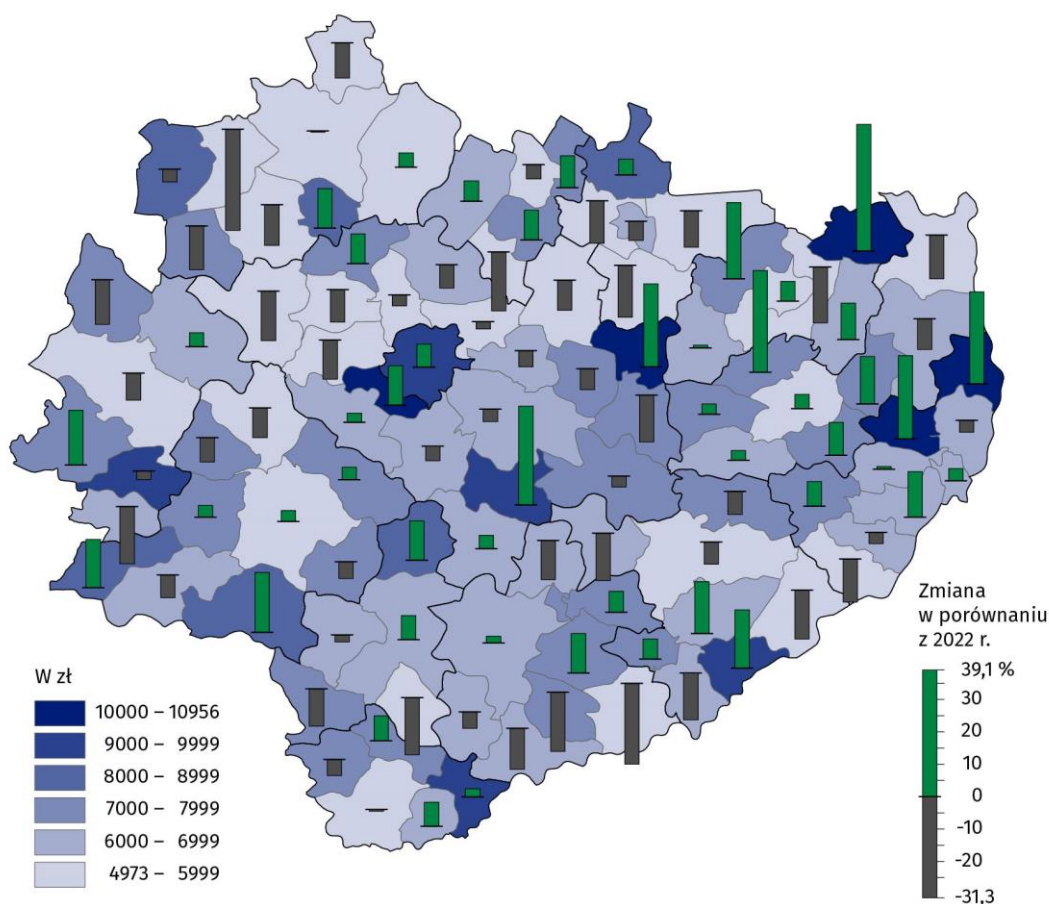
W 2023 r. dochody JST na 1 mieszkańca wyniosły 9403 zł, tj. o 536 zł więcej niż w 2022 r. W jednostkach poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego wielkości dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca była zróżnicowana. Wartość tego wskaźnika w gminach wyniosła 6516 zł (o 50 zł mniej niż w 2022 r.), w mieście Kielce – 9170 zł (o 611 zł więcej), w powiatach – 1897 zł (o 279 zł więcej), a w województwie – 871 zł (o 247 zł więcej niż w 2022 r.).

Wśród gmin najwyższy dochód na 1 mieszkańca odnotowano w gminach Wilczyce (10956 zł) oraz Bątków (10930 zł), najniższy zaś w gminie Włoszczowa (4973 zł).

Wśród powiatów najwyższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie opatowskim (3307 zł), a najniższy w powiecie kieleckim (1064 zł).

Dochody JST w województwie świętokrzyskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca stanowiły 97,9% przeciętnej wartości tego wskaźnika dla kraju

Mapa 3. Dochody budżetów gmin i miasta na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2023 r.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

Struktura udziału wydatków jednostek samorządowych poszczególnych szczebli w wydatkach ogółem JST była zbliżona do struktury dochodów. W 2023 r. największy udział w strukturze wydatków ogółem uzyskały gminy (59,8%), ale ich udział zmniejszył się w skali roku o 3,6 p.proc. Zwiększył się natomiast udział wydatków województwa (o 2,7 p.proc.) do poziomu 8,3%, powiatów (o 0,6 p.proc.) do 15,9% oraz miasta Kielce (o 0,3 p.proc.) do 16,0%.

Tablica 4. Wydatki JST w 2023 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy ^a	m. Kielce	Powiaty	Woje- wództwo
	w mln zł				
Wydatki ogółem	11631,1	6959,5	1858,5	1849,5	963,7
Wydatki bieżące	8659,1	5069,3	1588,5	1489,0	512,3
w tym:					
wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	4008,2	2188,1	671,8	970,2	178,1
świadczenia na rzecz osób fizycznych	982,9	768,4	168,4	42,5	3,5
zakup materiałów i usług	2066,7	1337,0	378,6	265,5	85,6
dotacje	994,7	420,3	224,0	142,0	208,3
obsługa długu publicznego	217,0	112,3	82,6	17,9	4,2
Wydatki majątkowe	2972,0	1890,2	270,0	360,4	451,4
w tym inwestycyjne	2910,5	1837,1	262,5	359,5	451,4

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

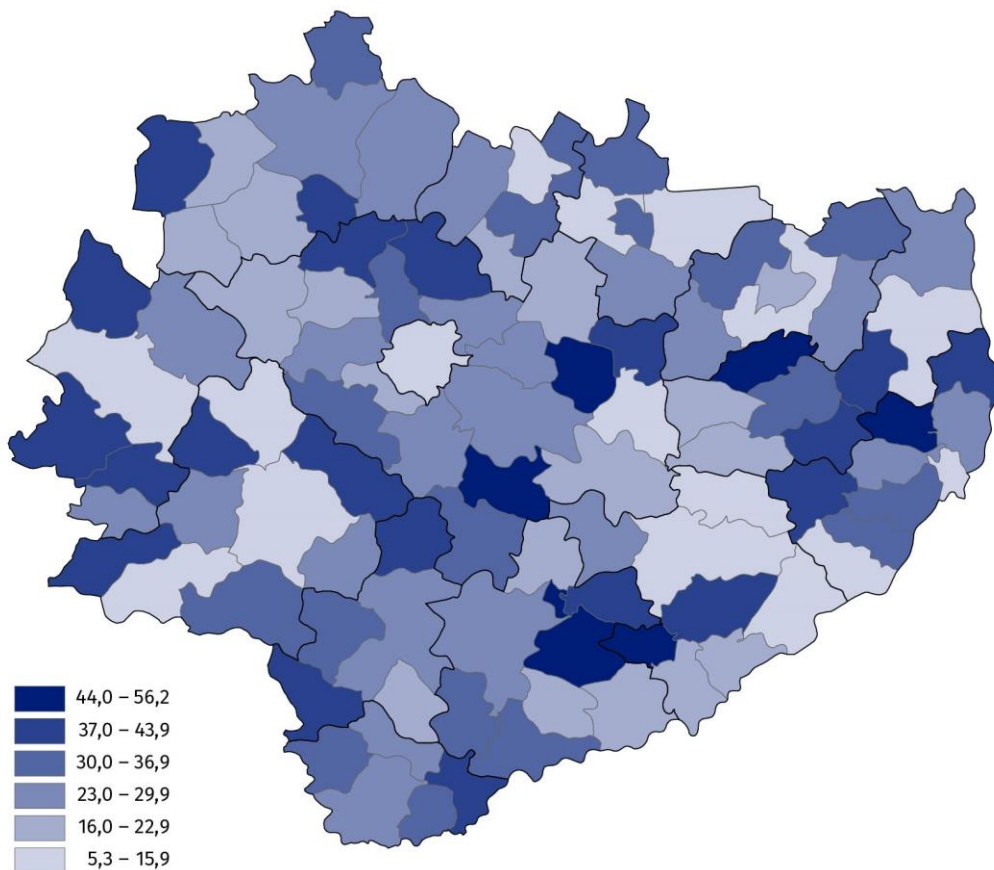
Główne obciążenie budżetów JST stanowiły wydatki bieżące. W 2023 r. osiągnęły one wartość 8659,1 mln zł, co stanowiło 74,4% wydatków ogółem. W skali roku łączne wydatki bieżące zmniejszyły się o 1,2%. Na wydatki majątkowe JST przeznaczyły 2972,0 mln zł, tj. o 54,1% więcej niż w 2022 r. Wydatki majątkowe stanowiły 25,6% wydatków ogółem i prawie w całości (97,9%) przeznaczone były na inwestycje.

Na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń stosunkowo najwięcej przeznaczyły powiaty (52,5% wydatków ogółem powiatów), a najmniej województwo (18,5%). W budżetach gmin ten rodzaj wydatków stanowił 31,4%, a w m. Kielce – 36,1%. Na inwestycje największą część środków budżetowych przeznaczył samorząd województwa (46,8% wydatków ogółem), a najmniej m. Kielce (14,1%). Powiaty oraz gminy na ten cel przeznaczyły odpowiednio 19,4% i 26,4% wydatków ogółem.

W gminach udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem był bardzo zróżnicowany i kształtował się od 5,3% w Skarżysku-Kamiennej do 56,2% w Wilczycach.

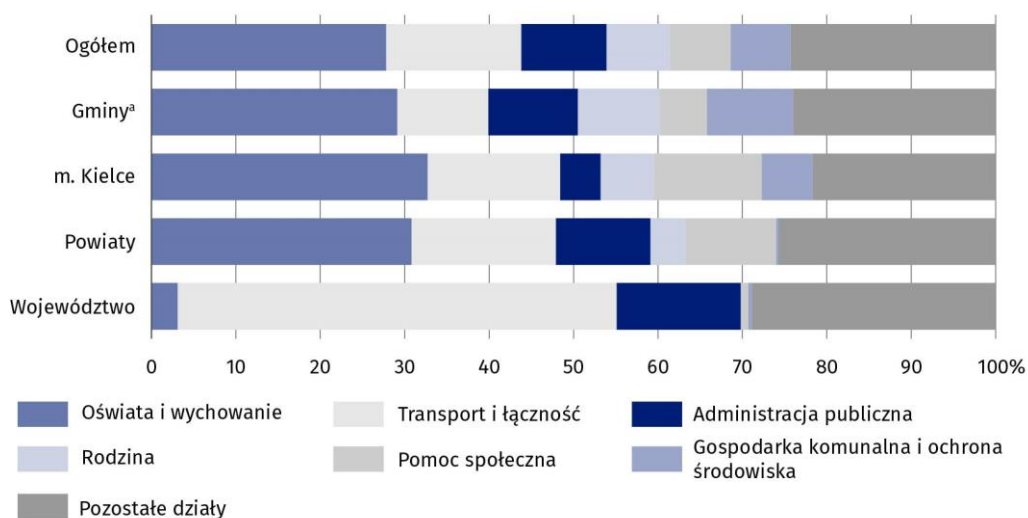
Główne obciążenie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiły wydatki bieżące – 74,4% wydatków ogółem

Mapa 4. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetów gmin i miasta na prawach powiatu w 2023 r.

W strukturze wydatków budżetów JST według działów najwięcej środków przeznaczono na oświatę i wychowanie (27,8% wydatków ogółem) oraz transport i łączność (16,0%). Ponadto dużą część środków przekazano w ramach działów: administracja publiczna (10,1%), rodzina (7,5%), pomoc społeczna (7,2%) oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska (7,1%).

Wykres 1. Wydatki budżetów JST według działów w 2023 r.

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu

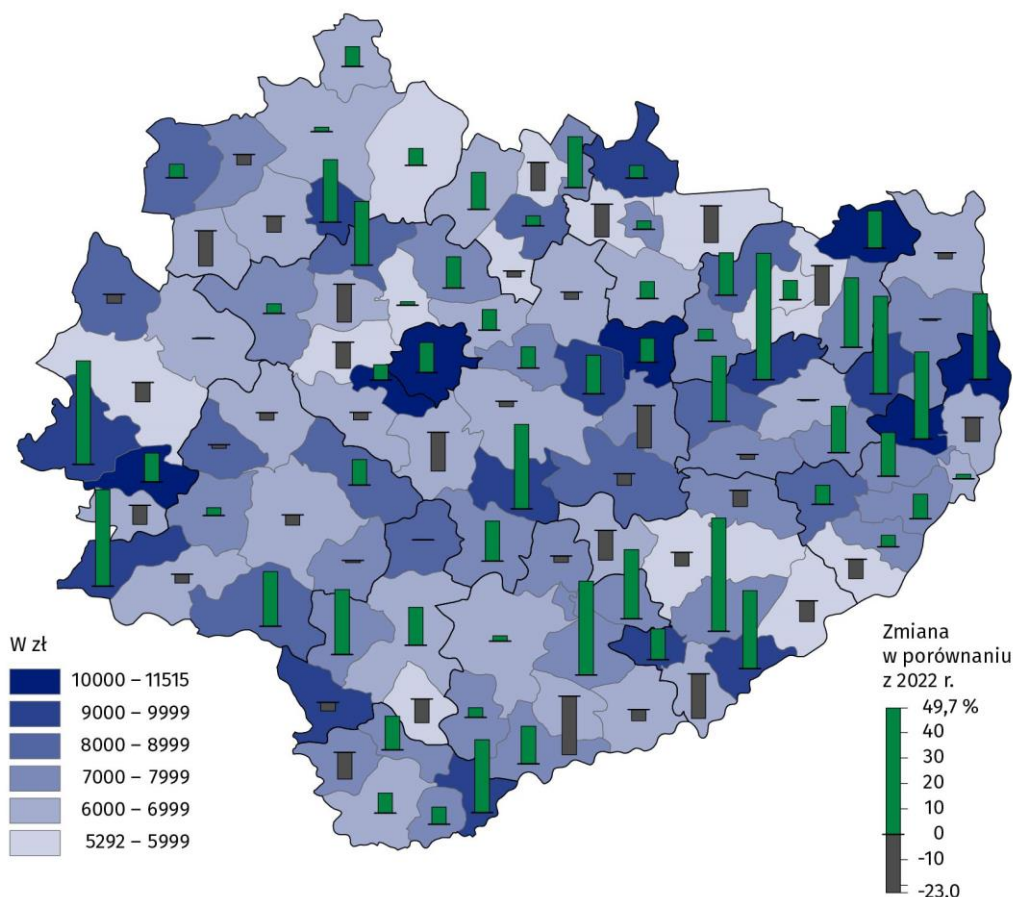
W 2023 r. wydatki JST na 1 mieszkańca wyniosły 9913 zł, tj. o 872 zł więcej niż w 2022 r. Jednostki poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego różniły się dość wyraźnie między sobą pod względem wielkości wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W gminach wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 7029 zł i był o 233 zł większy niż w roku poprzednim. W pozostałych jednostkach wyniósł: miasto Kielce 10147 zł (o 1072 zł więcej niż w 2022 r.), powiaty 1868 zł (o 227 zł więcej), województwo 821 zł (o 317 zł więcej).

Wśród gmin najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Wilczyce (11515 zł), najniższe zaś w gminie Skarżysko-Kamienna (5292 zł).

Wśród powiatów najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie opatowskim (3481 zł), a najniższe w powiecie kieleckim (974 zł).

Wydatki JST w województwie świętokrzyskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca stanowiły 97,1% przeciętnej wartości tego wskaźnika dla kraju

Mapa 5. Wydatki budżetów gmin i miasta na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2023 r.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Kielcach

p.o. Dyrektor Ewa Tomczyk
Tel: 41 249 96 02

Rozpowszechnianie:
Informatorium Statystyczne

Tel: 41 249 96 23

 www.kielce.stat.gov.pl

 [@Kielce_STAT](https://twitter.com/Kielce_STAT)

 [@UrządStatystycznyKielce](https://www.facebook.com/UrządStatystycznyKielce)

Powiązane opracowania

[Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2022](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[STRATEG](#)

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy](#)

[Portal Geostatystyczny](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Finanse publiczne](#)